

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาท้องถิ่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน นางสาวกรรณิการ์ ทาอินทร์

ปริญญา รัฐศาสตร์ **มหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)**

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร. จันทนา สุทธิจารี

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี บทบาท แนวคิดผู้นำชุมชน และแนวคิดการกำหนดนโยบาย เพื่ออธิบายถึงบทบาทของผู้นำชุมชน ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยมีกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ จำนวน 33 คน และผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ จำนวน 38 คน จากทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ใน ต.แม่เจดีย์ใหม่ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อทราบถึงบทบาทของผู้นำชุมชน ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น (2) เพื่อทราบถึงปัญหาในการแสดงบทบาทของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น และ (3) การส่งเสริมและเสนอแนะ บทบาทที่เหมาะสม ของผู้นำชุมชน ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัย พบว่าบทบาทผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในตำบลแม่เจดีย์ใหม่ นั้นจะเป็นผู้ที่คอยผลักดัน แผนพัฒนาของชุมชนที่รวบรวมข้อเรียกร้อง ปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อนำเสนอต่อองค์การบริหารตำบลแม่เจดีย์ใหม่ เพื่อจัดทำเป็นนโยบายพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติได้จริงในชุมชน การนโยบายพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ กลุ่มประชาชนจะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายโดยตรง

ทั้งนี้ด้านปัญหาในการแสดงบทบาทของผู้นำชุมชนพบว่า ผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการได้ถูกระบบโครงสร้างวัฒนธรรมเก่า กัดทับเอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้นำชุมชนที่เป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน และเป็นตัวกลางในการ นำเสนอปัญหาของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล แต่สำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ต่อการกำหนดนโยบายนั้น ถือว่าผู้นำชุมชนยังไม่มีบทบาทอย่างเต็มที่ ซึ่งในการจะกำหนดแผน นโยบายพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละครั้ง นั้นผู้นำชุมชนไม่มีส่วนเข้าไปตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย ของสภาตำบล เนื่องจากหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็น ข้าราชการฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ที่จะเข้าไปเสนอในสภาตำบลเพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล การ ผลักดันนโยบายของชุมชนจึงไม่ได้รับการผลักดันอย่างเต็มที่

ดังนั้นแล้วผู้วิจัยจึงได้ขอเสนอแนะ (1) เรื่องการเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมรวมถึงความรู้ของการใช้เทคโนโลยี (2) สร้างเครือข่ายของ ชุมชน ภายในตำบลแม่เจดีย์ใหม่ (3) ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิด โอกาสให้ผู้นำชุมชน ได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการกำหนดนโยบาย เพื่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายไป ปฏิบัติจริง จากข้อเสนอแนะทั้ง 3 ข้อ ผู้วิจัยเห็นสมควรให้มีการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปในหัวข้อเรื่อง “เครือข่ายทางสังคม (Social network) ต่อการพัฒนาชุมชนแม่เจดีย์ใหม่” เพื่อศึกษาการทำงานของ เครือข่ายทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนแม่เจดีย์ใหม่ ต่อไป

Independent Study Title	Roles of Community Leaders Towards Local Development Policy Making in Maejadimai, Tambon Administrative Organization, Chiang Rai Province
Author	Miss Kannika Thain
Degree	Master of Arts (Political Science)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Jantana Suttijaree

Abstract

This research topic “Roles of Community Leaders Towards Local Development Policy Making in Maejadimai, Tambon Administrative Organization, Chiang Rai Province” made use of the concept of role theory, community’s leaders and policy making in doer to explain the official and unofficial roles of community leaders. The study was qualitative research, and in-depth interview as well as participant observation was employed to collect data. The participants of this research were 33 official community’s leaders and 38 unofficial ones from 14 villages in Mae Jedimai Subdistrict, Wieng Pa Pao District, Chiang Rai Province. The purpose of this research was as follows: (1) to examine the roles of official and unofficial community’s leaders in local development policy making, (2) to find out the problems of official and unofficial community’s leaders’ role performances in local development policy making and (3) to promote and suggest proper roles of official and unofficial community’s leaders in administrative areas of Mae Jedimai Subdistrict, Wieng Pa Pao District, Chiang Rai Province.

The results showed that the role of official and unofficial community’s leaders in administrative areas of Mae Jedimai Subdistrict was to push forward the development plans of the community which contained gathered demands, problems and ways to solve those problems in order to propose them to Mae Jedimai Subdistrict Administrative Organization for making a local development policy and then putting it into actual practice in the community. In carrying out the

local development policy practice, the community's people would be affected by such policy operation directly.

In terms of the problems of official and unofficial community's leaders' role performances, it was found that such performances were suppressed by the system of old cultural structure. These days, the community's leaders who were subdistrict and village headmen were responsible for policing the villages and being the middlemen in proposing the communities' problems to Mae Jedimai Subdistrict Administrative Organization. However, actual participation role in policy making on the part of the community's leaders was not fully done. In each local development policy making meeting, the community's leaders had no right to participate in making policy of Mae Jedimai Subdistrict Council due to the fact that the duty of making policy was reserved for only the members of Mae Jedimai Subdistrict Administrative Organization – local political officials – who had the right to participate and propose in such Subdistrict Council meeting for making a Subdistrict development plan. As a result, the community's policy push-forward on the part of the community's leaders was not fully supported.

Accordingly, the researcher of this study would like to suggest as follows: (1) the community's leaders should increase knowledge in every area such as society, economy and culture as well as technology use, (2) they should create the community's network in Mae Jedimai Subdistrict and (3) Mae Jedimai Subdistrict Administrative Organization should give the community's leaders an opportunity to participate in every process of policy making for the sake of effectiveness in putting such policy into actual practice. As a result of these three suggestions, the researcher considers approving that next research should be done on the topic of "Social network for Mae Jedimai Community Development" to study the operation of social network for Mae Jedimai Community development in the future.